

Espies amb escrúpols

El lloc és la sala setcentista del club de la marina britànica a Hill Street, l'antiga residència d'una d'aquelles famílies nobles que vivien a la rodalia dels jardins reials de Green Park. L'hora, les 9.30 a.m. del 14 de novembre del 2007. Sir Alan West, almirall i ministre de Seguretat Nacional, ix al televisor del club, que sintonitza el canal BBC News. El grup de vells companys jubilats, capitans, tinents i comodors contemplen la pantalla amb la respiració en suspens i una expressió infantil als rostres. "Potser a causa de la meua inexperiència política –declara West–, aquest matí he fet una tria inadequada de paraules. Però [pausa] estic personalment convençut que la proposta del govern per ampliar el període de detenció sense càrrecs és molt raonable." Amb el darrer mot, l'exclusiva audiència de Hill Street esclata a riure. Tanmateix, a Thames House i Vauxhall Cross, les seus dels serveis secrets per la seguretat nacional, MI5 i MI6, l'ambient sembla que era un altre.

42 dies de detenció. El ministre West no hi va acudir a prendre el te, però això no va evitar que al club tothom parlara de l'episodi: a les 8.20 d'aquell mateix matí, West havia declarat en el transcurs del programa de ràdio *Today*: "No les tinc totes sobre la necessitat de mantenir una persona sota arrest si no n'ha estat provada la culpabilitat. Seria poc britànic comportar-se així." Aquesta aparició radiofònica va anar seguida d'una conversa urgent de gairebé trenta minuts amb el primer ministre. I West va canviar radicalment de parer. Parlant amb EL TEMPS, el comandant John Prichard, amic personal de West, assegura que "la lleialtat d'un ministre al gabinet de govern està per damunt de les creences personals".

Divergències internes. Els serveis d'intel·ligència, representats al govern a través del ministre de Seguretat, no opinen igual. De fet, el descredit del departament després de l'incident del ministre West va irritar els qui seuen en alts despatxos de l'MI5 –que recapta

El govern laborista ha tornat a fer servir l'amenaça fonamentalista i la causa de la seguretat nacional per endurir la legislació domèstica. Però aquesta vegada els serveis d'intel·ligència s'han plantat. Una preocupació més per a Gordon Brown.

informació dintre les fronteres del Regne Unit– i l'MI6 –que recapta la provinent de l'exterior–, si ens basem en les participacions extremadament inusuals que des de fa dos mesos protagonitzen a l'escena pública.

Al juny, quan s'acostava la votació al Parlament de Westminster d'una nova llei antiterrorista, i l'extensió a 42 dies de l'anomenada *presó preventiva*, la premsa va tornar a escriure llargament sobre l'episodi de sir Alan West. Concretament, del fet que una vegada donat el suport a la *Llei dels 42 dies*, West va obtenir un augment pressupostari a tres anys vista de 2.500 milions de lliures (3.150 milions d'euros) per al departament de seguretat i intel·ligència.

Llavors, en algun despatx de Thames House i Vauxhall Cross, a menys de deu minuts a peu del Parlament, algú va decidir de fer un pas històric. El 10 de juny, amb una "notificació excepcional" en paraules dels diaris *The Guardian*, *The Times*, *The Independent* i *Daily Tele-*

graph, el cap de l'MI5, Jonathan Evans, feia aquest comunicat: "Voldria aclarir la posició dels serveis sobre la qüestió. Com que els serveis d'intel·ligència no tenen autoritat judicial ni són responsables de cap investigació criminal, no som ni hem estat mai el departament que ha aconsellat el govern sobre els límits dels arrests sense càrrecs."

Aquell matí, la secretària d'Interior, Jacqui Smith, va haver de confirmar davant la Cambra dels Comuns i els micròfons dels mitjans britànics que "els serveis de l'MI5 no han demanat al gabinet l'extensió de la detenció sense càrrecs ni cap més nou poder". Immediatament després, el govern de Gordon Brown va afegir a la seua proposta que, si al final no hi havia càrrecs, els detinguts durant més de 28 dies sota la nova legislació podrien reclamar 3.000 lliures (3.600 euros) per dia. A la vesprada, però, l'ex-cap de l'MI6, Ian Blair, va afegir llenya al foc i afirmà que "és difícil de comprometre's amb l'esperit de la llei dels 42

dies". Eliza Manningham-Buller, ex-cap de l'MI5 va reblar el clau: "[La llei] és equivocada en principi i a la pràctica. La importància de les llibertats que tan durament hem aconseguit cal situar-la sempre al davant."

Mai ex-membres dels serveis secrets, ni amb càrrecs tan principals, no havien parlat tant, ni en tan poc temps. I ningú, ni dins ni fora del palau de Westminster, no creu que siga coincidència. El dia 11 de juny, Gordon Brown va obtenir finalment una pobra victòria (amb els vots de nou diputats del Partit Demòcrata Unionista) de la qual acabà penedint-se: la votació provocà la més gran rebel·lió (36 diputats laboristes) interna dins del seu propi sector del partit.

Por infundada. Terrorisme islàmic interior, on? I el combat, aquesta guerra freda, continua. Quatre dies més tard, el 15 de juny, una carpeta taronja amb papers reservats del govern va ser trobada per un viatger en un tren cap a Waterloo

Station, a Londres, amb suposades dades sobre el sistema comercial i bancari d'elements islamistes, susceptible de fer circular diners per la compra d'armes. Una vegada revelada, tanmateix, la informació, a penes feia altre sinó indicar la falta de control sobre l'activitat d'alguns portals comercials a internet i els seus sistemes de pagament. Cap a final de mes, un funcionari va ser suspès de la feina; es tractava d'un analista d'informes, del secretariat del Comitè Conjunt d'Intel·ligència (JIC). D'acord amb la breu nota oficial, el funcionari pertanyia a la nòmina de l'MI6.

L'oposició conservadora ja ha llançat un missatge aparentment obert a interpretacions, però transparent: "Un altre exemple d'indisciplina", ha dit Pauline Nevill-Jones, que ha estat membre del JIC. I és cert: els serveis secrets desobeeixen el govern de Gordon Brown. El 4 de juliol, l'MI5 va contradir les alarmes del govern britànic sobre l'amenaça terrorista de l'islamisme radical, tot certificant que el màxim perill contra la seguretat nacional és Rússia. Més encara, instants abans que Brown es reunira per primera vegada amb el president rus, Dmitri Medvedev, l'MI5 va comunicar que la mort a Londres de Litvinenko, l'ex-agent del KGB, "té l'aspecte d'un assassinat patrocinat per l'estat rus."

Jonathan Evans, cap de l'MI5, va declarar dues vegades, el 9 i el 21 de juliol, que Rússia és la màxima amenaça per a la seguretat del país. Per acabar-ho d'adobar, el dia 28 l'MI6 va afegir a la seua pàgina a internet que hi ha més activitat terrorista entre dissidents de l'extint exèrcit d'alliberament irlandès, l'IRA, que no entre fonamentalistes islàmics.

Malgrat la naturalesa secreta, la intencionalitat dels gests dels serveis d'intel·ligència és coneguda a bastament avui: primer ministre, no ens feu servir d'excusa per a la vostra acció política. De moment, el primer ministre fa el desentès, però amb bona part del laborisme en cerca d'un substitut, s'ho pot permetre? Gordon Brown, que en una entrevista a *Times* va indicar que a les vacances de l'agost s'enduia un llibre del poeta Alfred Tennyson, faria bé de reflexionar sobre un dels seus versos: "Els servents obliden aviat el rei que mor."

Victorià Jiménez
Londres

Uns policies vigllaven la seu de l'MI6, els serveis secrets britànics, mentre una manifestació de treballadors d'aquest organisme protestava per l'augment de sous acordat pel govern, a Londres, el gener d'enguany.

